

5. O axente encuberto estará exento de responsabilidade criminal por aquelas actuacións que sexan consecuencia necesaria do desenvolvemento da investigación, sempre que garden a debida proporcionalidade coa finalidade desta e non constitúan unha provocación ó delito.

Para poder proceder penalmente contra el polas actuacións realizadas para os fins da investigación, o xuíz competente para coñece-la causa deberá, tan pronto teña coñecemento da actuación dalgún axente encuberto nela, requirir informe relativo a tal circunstancia de quen autorizase a identidade suposta, en atención ó cal resolverá o que ó seu criterio proceda.»

Disposición derogatoria única.

Quedan derogadas cantas normas de igual ou inferior rango se opoñan ó disposto nesta lei.

Disposición derradeira única. *Entrada en vigor.*

Esta lei entrará en vigor o día seguinte ó da súa publicación no «Boletín Oficial del Estado».

Por tanto,

Mando a tódolos españois, particulares e autoridades, que cumpran e fagan cumprir esta lei orgánica.

Madrid, 13 de xaneiro de 1999.

JUAN CARLOS R.

O presidente do Goberno,
JOSÉ MARÍA AZNAR LÓPEZ

847 *LEI 4/1999, do 13 de xaneiro, de modificación da Lei 30/1992, do 26 de novembro, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común. («BOE» 12, do 14-1-1999.)*

JUAN CARLOS I

REI DE ESPAÑA

Saiban tódolos que a viren e a entenderen que as Cortes Xerais aprobaron e eu sanciono a seguinte lei.

EXPOSICIÓN DE MOTIVOS

I

A regulación do réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común constitúe unha peza clave nas relacións da Administración cos cidadáns e na satisfacción dos intereses xerais ós que a Administración debe servir por mandato constitucional (103.1 CE). Ambolos dous aspectos están interrelacionados e, dada a súa importancia, aparecen recollidos no artigo 149.1.18.^a da Constitución, que lle atribúe ó Estado a competencia para regular «as bases do réxime xurídico das administracións públicas», por unha banda, e directamente, pola outra, o «procedemento administrativo común». Preténdese garantir desta maneira unha igualdade nas condicións xurídicas básicas de tódolos cidadáns nas súas relacións coas diferentes administracións públicas.

Con base nestas proposicións, a Lei 30/1992, do 26 de novembro, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común, substituíu a Lei de procedemento administrativo de 1958,

introducindo unha nova regulación adaptada ós principios constitucionais e á nova organización territorial do Estado e incorporando avances significativos na relación das administracións cos cidadáns.

Sen embargo, durante a súa aplicación suscítáronse algúns problemas que levaron a propor desde diversos sectores a necesidade da súa modificación. A proliferación de normas reguladoras de procedementos administrativos, os problemas detectados na regulación de certos artigos —como os referidos ó silencio administrativo, á revisión dos actos ou á responsabilidade patrimonial—, e a supresión do recurso de reposición son lugares comúns nas críticas formuladas á Lei 30/1992, que xustifican a súa reforma pensando no bo funcionamento da Administración pública e, sobre todo, nos cidadáns, que son os destinatarios da súa actuación.

Neste sentido, debe sinalarse que, igual que aconteceu en relación coa Lei de organización e funcionamento da Administración xeral do Estado, os modelos administrativos deben construírse sempre en función dos cidadáns e non ó revés. Por iso, tamén no proceso de reforma da Lei 30/1992 se tivo como obxectivo esta orientación xeral que debe presidir todas e cada unha das manifestacións da reforma administrativa, posto que a Constitución de 1978 quixo sinalar solemnemente no seu artigo 103 que a «Administración pública serve con obxectividade os intereses xerais».

Sobre estas premisas, o obxecto desta lei de reforma circunscríbese a modifica-los aspectos máis problemáticos da Lei 30/1992, segundo a opinión da doutrina e dos aplicadores do dereito: fundamentalmente, a regulación do silencio administrativo —suprimindo a certificación de acto presunto—, o sistema de revisión de actos, a responsabilidade patrimonial e a regulación da suspensión do acto administrativo.

O texto da lei efectúa algunhas outras modificacións que melloran e completan a Lei 30/1992, co fin de dar cumprimento á proposición non de lei, aprobada polo Congreso dos Deputados o 3 de xuño de 1997, pola que se insta o Goberno a presentar un proxecto de lei de modificación da Lei 30/1992 que solucione as deficiencias detectadas na aplicación do texto vixente e a súa mellor adecuación á realidade plurilingüística do Estado.

II

En primeiro lugar, no título preliminar introdúcense dous principios de actuación das administracións públicas, derivados do de seguridade xurídica. Por unha parte, o principio de boa fe, aplicado pola xurisprudencia contencioso-administrativa incluso antes da súa recepción polo título preliminar do Código civil. Pola outra, o principio, ben coñecido no dereito procedemental administrativo europeo e tamén recollido pola xurisprudencia contencioso-administrativa, da confianza lexítima dos cidadáns en que a actuación das administracións públicas non pode ser alterada arbitrariamente.

No título I, e como corolario do principio xeral de boa fe aplicado ó dereito público, inclúese tamén o principio de lealdade institucional como criterio rector que facilite a colaboración e a cooperación entre as diferentes administracións públicas, recollendo os pronunciamentos do Tribunal Constitucional.

Posteriormente, este deber xenérico artículase a través dunha fórmula orgánica, as conferencias sectoriais. Mantense co seu contido básico a actual regulación, que pola súa vez procede da Lei 12/1983, do 14 de outubro, do proceso autonómico, aínda que no actual momento de desenvolvemento destes órganos considérase oportuno incorporar diferentes matizacións no artigo 5.

Estas incorporacións veñen dar resposta a problemas reais existentes e que sen embargo na actualidade carecen de previsión normativa adecuada, como a existencia doutros órganos de cooperación diferentes das conferencias sectoriais, que poden ser tanto os órganos de apoio das conferencias como aqueloutros en principio alleos a elas por referirse a ámbitos materiais específicos, e que requiren dunha adecuada especialización.

Introdúcese e desenvólvese o concepto de plan e programa conxunto, xa apuntado na modificación da Lei xeral orzamentaria operada pola Lei 13/1996, do 30 de decembro, de medidas fiscais, administrativas e da orde social, xa que na práctica comeza a ser unha fórmula moi útil para articularlo exercicio das funcións administrativas do Estado e as comunidades autónomas.

A modificación correspondente ó artigo 6, referente á atribución ós titulares dos departamentos ministeriais e ós presidentes ou directores dos organismos públicos da competencia para formalizaren convenios de colaboración, ten como finalidade recuperar un principio tradicional no dereito público español e acada-la coherencia adecuada do contido deste artigo co artigo anterior e as funcións que a aqueles lles atribúe a Lei 6/1997, do 14 de abril, de organización e funcionamento da Administración xeral do Estado (LOFAXE), a Lei 13/1995, do 18 de maio, de contratos das administracións públicas e a Lei 50/1997, do 27 de novembro, do Goberno.

A modificación do artigo 10, sobre comunicacións ás Comunidades Europeas, pretende axusta-lo actual texto á realidade do dereito comunitario, xa que parece conveniente diferenciar entre o prazo para a comunicación de disposicións de carácter xeral ou resolucións e o prazo para a remisión de proxectos de disposicións.

No título II, o artigo 13 modifícase permitindo a delegación de competencias en órganos das entidades de dereito público dependentes, para facilita-la descentralización e, con iso, unha máis fácil xestión que, en definitiva, se traduce en maior eficacia e mellor servizo ós cidadáns. Por outra parte, clarifícase a redacción do punto 5 respecto da admisibilidade da delegación nos procedementos en que se prevexa, con carácter preceptivo, un dictame ou informe.

III

Con idéntico obxectivo de lograr unha maior eficacia e servizo ós cidadáns modifícanse algúns aspectos da regulación da actividade das administracións públicas contida no título IV.

Modifícase o artigo 36 para facer efectiva a adecuación da lei á realidade plurilingüística do Estado, de conformidade coa proposición non de lei do 3 de xuño de 1997, incorporando unha regulación inspirada no artigo 231.4 da Lei orgánica 6/1985, do 1 de xullo, do poder xudicial, segundo a redacción dada a el pola Lei orgánica 16/1994, do 8 de novembro.

Mediante a redacción do punto 4 do artigo 38 préndese impulsa-lo emprego e aplicación das técnicas e medios informáticos e telemáticos por parte da Administración. Pola súa parte, o novo punto 5 regula a expedición de copias dos documentos presentados ante a Administración, respondendo á necesidade de dar efectivo cumprimento ó dereito recoñecido ós cidadáns polo artigo 35.c).

O artigo 42 sofre unha profunda modificación. En primeiro lugar, o punto 1 precisa os supostos en que é obrigado dicar resolución expresa, incluíndo os casos de prescrición, renuncia do dereito, caducidade do procedemento, desistencia da solicitude e desaparición sobrevida do obxecto do procedemento, nos que a reso-

lución consistirá na declaración da circunstancia correspondente.

Respecto do procedemento para facer efectiva a resolución, pártese da premisa de que un procedemento administrativo que non sexa áxil e breve é difícil que poida ser unha institución ó verdadeiro servizo ós cidadáns. Por iso, na falta de norma expresa, o punto 3 deste mesmo artigo establece como prazo xeral suplementario de duración dos procedementos administrativos o de tres meses, sen que en ningún caso poida supera-lo de seis meses, segundo o número 2, salvo que unha norma con rango de lei estableza o contrario ou así se prevexa na normativa comunitaria europea, prazo no que deberá notificarse a resolución. O prazo, por outra parte, comezará a contarse, nos procedementos iniciados por solicitude do interesado, desde que esta tivese entrada efectivamente no rexistro do órgano competente para a súa tramitación. Este extremo debe ser comunicado ós solicitantes indicando a duración máxima do procedemento en cuestión, de acordo co punto 4.

En calquera caso, o prazo pode suspenderse, acollendo a inspiración do moderno dereito público comunitario, por causas taxadas previstas no punto 5: requirimento ós interesados para emendaren deficiencias, intervención previa e preceptiva dun órgano das Comunidades Europeas, informes preceptivos e determinantes do contido da resolución, realización de probas técnicas ou análises contradictorias ou dirimentos propostas polos interesados ou o inicio de negociacións para finalizar convencionalmente o procedemento administrativo. Prevese tamén a ampliación de prazos no punto 6, aínda que limitando a súa decisión ó órgano competente para resolver e, se é o caso, ó superior xerárquico. No 7 realízase unha referencia explícita á responsabilidade disciplinaria, se ben se omite a relativa á remoción do posto de traballo.

En canto ó silencio administrativo, o artigo 43 prevé como regra xeral o silencio positivo, exceptuándose só cando unha norma con rango de lei ou norma comunitaria europea estableza o contrario. Non podemos esquecer que cando se regula o silencio, en realidade estanse tratando de establecer medidas preventivas contra patoloxías do procedemento alleas ó correcto funcionamento da Administración que deseña a propia lei. Pois ben, esta situación de falta de resposta pola Administración —sempre indesexable— nunca pode causar prexuízos innecesarios ó cidadán, senón que, equilibrando os intereses en presenza, normalmente debe facer vale-lo interese de quen cumpriu correctamente coas obrigas legalmente impostas.

Exceptúanse da regra xeral de silencio positivo loxicamente os procedementos de exercicio do dereito de petición, os de revisión de actos administrativos e disposicións xerais, os iniciados de oficio, e os procedementos dos que puidese derivarse para os solicitantes ou terceiros a adquisición de facultades sobre o dominio ou servizo público. Trátase de regular esta capital institución do procedemento administrativo de forma equilibrada e razoable, polo que se suprime a certificación de actos presuntos, que, como é sabido, lle permitía á Administración, unha vez finalizados os prazos para resolver e antes de expedi-la certificación ou de que transcorrese o prazo para expedila, dicar un acto administrativo expreso aínda que resultase contrario ós efectos do silencio xa producido. Por todo iso, o silencio administrativo positivo producirá un verdadeiro acto administrativo eficaz, que a Administración pública só poderá revisar de acordo cos procedementos de revisión establecidos na lei. Igualmente, concíbese o silencio administrativo negativo como ficción legal para lle permitir ó cidadán interesado acceder ó recurso contencioso-administrativo, aínda que, en todo caso, a Admi-

nistración pública ten a obriga de resolver expresamente, de forma que, se lle dá a razón ó cidadán, evítase o preito.

Pola súa parte, o artigo 44 regula a inactividade da Administración nos procedementos iniciados de oficio. Diferéncianse os casos nos que puidese derivarse o recoñecemento ou constitución de dereitos ou situacións xurídicas individualizadas, nos cales os interesados que comparecen poderán entender desestimadas as súas pretensións (supostos de subvencións, concursos de traslado de funcionarios, etc.), dos casos en que a Administración exerza potestades sancionadoras ou de intervención susceptibles de producir efectos desfavorables ou de gravame, nos que os interesados poderán entender caducado o procedemento.

En calquera caso, co fin de abordar detidamente a transformación do réxime de silencio de cada un dos aproximadamente dous mil procedementos existentes na actualidade, no ámbito da Administración xeral do Estado, na disposición transitoria primeira mantense a vixencia do sentido do silencio previsto nas normas aprobadas no proceso de adecuación de procedementos que seguiu á Lei 30/1992, se ben que a súa forma de produción e efectos serán os previstos na presente lei. Neste sentido, e na liña apuntada de afondamento no silencio positivo, encoméndase ó Goberno que no prazo de dous anos, desde a entrada en vigor desta lei, realice a adaptación dos procedementos ó sentido do silencio administrativo legalmente previsto. Para o estudo e proposta das reformas, e, en particular, co fin de simplificar e racionaliza-la gran variedade de procedementos especiais que trala Lei 30/1992 se regularon no ámbito da Administración xeral do Estado e os seus organismos públicos, na disposición adicional primeira ordénase ó Executivo a creación dunha comisión interministerial presidida polo ministro de Administracións Públicas.

En concordancia coas modificacións dos artigos 42, 43 e 44 modifícase o réxime de cómputo de prazos contido no artigo 48.4 e precísase a regulación da ampliación de trámites contida no artigo 49. Finalmente, e de conformidade cos artigos 102, 72 e 136, no artigo 54 esíxese a motivación da revisión das disposicións xerais e da adopción de medidas provisionais.

IV

No título V, a lei modifica o réxime de notificacións do artigo 58 para o principio de seguridade xurídica, recuperando, por un lado, a validación da notificación en parecidos termos a como se recollía na Lei do 1958, aínda que reducindo o prazo a tres meses. Por outro, introdúcese neste mesmo artigo unha previsión dirixida a evitar que pola vía do rexeitamento das notificacións se obteña unha estimación presunta da solicitude.

No artigo 62.1 precísase o suposto de nulidade previsto na súa letra a), eliminándose a expresión «contido esencial» referida ó ámbito da lesión dos dereitos e liberdades susceptibles de amparo constitucional, que constitúe unha delimitación vinculante para o legislador.

No título VI, canda a reforma do artigo 71 para logra-la concordancia co resto das modificacións, actualízase a regulación das medidas provisionais do artigo 72, introducindo as previsións necesarias para flexibilizalo momento da súa adopción coas cautelas necesarias para garanti-lo respecto ós dereitos dos cidadáns. Así, permítase que, nos casos determinados polas leis sectoriais, se acorden con carácter previo á iniciación do procedemento. No mesmo sentido, introdúcese a posibilidade de modificación das ditas medidas en atención á regra «rebus sic stantibus».

V

Diversas son as modificacións que afectan o título VII, coa finalidade de reforza-las garantías xurídicas dos cidadáns fronte á actuación da Administración.

En materia de revisión de oficio, no artigo 102 introdúcese un trámite de non-admisión das solicitudes dos interesados, sen necesidade de contar co dictame do Consello de Estado ou órgano consultivo da comunidade autónoma. Por outra parte, introdúcese a revisión de oficio das disposicións xerais nulas, que non opera, en ningún caso, como acción de nulidade.

En canto ós actos anulables, elimínase a potestade revisora da Administración prevista no artigo 103, co que se obriga a Administración pública a acudir ós tribunais se os quere revisar, mediante a pertinente declaración previa de lesividade e posterior impugnación, eliminando tamén a posibilidade de os cidadáns utilizaren esta vía, que desnaturalizara por concepto o réxime dos recursos administrativos. Desta forma, colócanse Administración e cidadáns nunha posición equiparable.

En materia de revogación de actos, o novo artigo 105 reforza os seus límites, engadindo que non pode constituir dispensa ou exención non permitida polas leis, nin ser contraria ó principio de igualdade ou ó interese público.

Respecto do sistema de recursos previsto no capítulo II prodúcense importantes modificacións. En particular, destaca o establecemento, nos artigos 107 e 116 a 117, do recurso de reposición con carácter potestativo, atendendo, sobre todo, ós problemas suscitados no ámbito da Administración local. Recupérase, no mesmo artigo 107, o recurso dealzada, que se regula coa súa configuración tradicional nos artigos 114 e 115. Todo iso xunto co recurso de revisión contra actos firmes previsto no artigo 108, do que se precisa a causa segunda de procedencia do recurso no artigo 118.1, introducindo no artigo 119 un trámite de non-admisión similar ó previsto para a revisión de oficio. Dada a transcendencia do sistema de recursos como institución de garantía para os cidadáns, na disposición transitoria segunda prevese que ós procedementos iniciados antes da entrada en vigor da modificación non lles será de aplicación esta, agás no relativo ó sistema de recursos.

De conformidade con este esquema, modifícanse os casos de actos que esgotan a vía administrativa, previstos no artigo 109, e suprímese, recollendo unha petición ben unánime, a chamada comunicación previa á Administración que debían formula-los interesados antes de interpor o recurso contencioso-administrativo prevista no artigo 110.3, por ser, non só innecesaria, senón probablemente obstaculizadora dun proceso xudicial áxil e breve.

Polo que respecta á suspensión do acto administrativo en vía de recurso regulada no artigo 111, mantense a regra xeral da non-suspensión, se ben se introducen, coas cautelas adecuadas, algúns criterios que a xurisprudencia manifestara reiteradamente sobre a tutela cautelar, autorizándose a posibilidade de que a suspensión, no marco do principio de razoabilidade, pode prolongarse sen solución de continuidade ata a sede xurisdiccional.

VI

No título IX, e co obxecto de favorece-la descentralización en beneficio do principio de eficacia, suprímese a prohibición da delegación do exercicio da potestade sancionadora.

En materia de responsabilidade patrimonial das administracións públicas, no título X introdúcese algunhas

modificacións importantes. Por unha parte, amplíase a regulación da responsabilidade concorrente de diferentes administracións públicas previsto no artigo 140, distinguindo o réxime das actuacións conxuntas doutros supostos de concorrencia. No 141 matízanse os supostos de forza maior que non dan lugar a responsabilidade e, en beneficio do afectado, prevese a actualización da contía da indemnización. Optase, coa nova redacción do artigo 144, pola unificación do réxime xurídico substantivo da responsabilidade patrimonial da Administración sen discriminala súa actuación en réxime de dereito público ou privado en concordancia coa unidade de foro.

Polo que respecta á responsabilidade patrimonial das autoridades e do persoal ó servizo das administracións públicas, preténdese garanti-la súa efectividade, ó preverse no artigo 145 que se esixirá de oficio. Por outra parte, desaparece do artigo 146 toda mención á súa responsabilidade civil polos danos producidos no desempeño do servizo, clarificando o réxime instaurado pola Lei 30/1992 de esixencia directa de responsabilidade á Administración, e, en concordancia con iso, na disposición derogatoria derróganse a Lei do 5 de abril de 1904 e o Real decreto do 23 de setembro de 1904, relativos á responsabilidade civil dos funcionarios públicos.

VII

Modifícase, por último, a parte final da Lei 30/1992, recollendo un conxunto de prescricións heteroxéneas respecto da súa aplicación. En primeiro lugar, e co fin de reforza-la especificidade dos procedementos tributarios dentro da necesaria harmonía cos principios comúns ó réxime xurídico e procedemento das administracións públicas, modifícase a redacción do primeiro punto da disposición adicional quinta.

Cunha finalidade similar, dásele unha nova redacción á disposición adicional décimo primeira, recollendo a especialidade dos procedementos instados perante as misións diplomáticas e as oficinas consulares por cidadáns estranxeiros non comunitarios.

En concordancia co artigo 144, a nova disposición adicional décimo segunda pon fin ó problema relativo á disparidade de criterios xurisprudenciais sobre a orde competente para coñecer destes procesos cando o dano se produce en relación coa asistencia sanitaria pública, atribuíndoos á orde contencioso-administrativa.

Co fin de racionaliza-lo procedemento de formalización dos convenios de colaboración, mediante a nova disposición adicional décimo terceira prevese un desenvolvemento regulamentario deste aspecto.

Por outra parte, na nova disposición adicional décimo cuarta dispónse a aplicación ás cidades de Ceuta e Melilla do disposto no título I da lei, relativo ás relacións entre administracións públicas, pola súa condición de tales.

A disposición adicional décimo quinta regula, para o ámbito da Administración xeral do Estado e os seus organismos públicos, qué se entende por rexistro do órgano competente para a tramitación do procedemento, para os efectos do artigo 42.3.b) da Lei 30/1992, co que se facilita o cómputo dos prazos polos cidadáns.

A supresión do último inciso do primeiro parágrafo da disposición derradeira da Lei 30/1992 contribúe a asegurar máis intensamente a seguridade xurídica en relacións xurídicas entre Administración e cidadáns, á vez que os exonera, como é lóxico, de cargas de orde burocrática outorgando eficacia directa ó dereito recoñecido no artigo 35.f).

Artigo primeiro. *Modificación do articulado da Lei 30/1992, do 26 de novembro, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común.*

Os artigos da Lei 30/1992, do 26 de novembro, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común, que a continuación se relacionan quedan redactados como segue:

1. «Artigo 3. *Principios xerais.*

1. As administracións públicas serven con obxectividade os intereses xerais e actúan de acordo cos principios de eficacia, xerarquía, descentralización, desconcentración e coordinación, con sometemento pleno á Constitución, á lei e ó dereito.

Igualmente, deberán respectar na súa actuación os principios de boa fe e de confianza lexítima.

2. As administracións públicas, nas súas relacións, réxense polo principio de cooperación e colaboración, e na súa actuación polos criterios de eficiencia e servizo ós cidadáns.

3. Baixo a dirección do Goberno da Nación, dos órganos de goberno das comunidades autónomas e dos correspondentes das entidades que integran a Administración local, a actuación da Administración pública respectiva desenvólvese para acadalos obxectivos que establecen as leis e o resto do ordenamento xurídico.

4. Cada unha das administracións públicas actúa para o cumprimento dos seus fins con personalidade xurídica única.

5. Nas súas relacións cos cidadáns as administracións públicas actúan de conformidade cos principios de transparencia e de participación.»

2. «Artigo 4. *Principios das relacións entre as administracións públicas.*

1. As administracións públicas actúan e relaciónanse de acordo co principio de lealdade institucional e, en consecuencia, deberán:

a) Respecta-lo exercicio lexítimo polas outras administracións das súas competencias.

b) Ponderar, no exercicio das competencias propias, a totalidade dos intereses públicos implicados e, en concreto, aqueles dos que a xestión estea encomendada ás outras administracións.

c) Facilitarles ás outras administracións a información que precisen sobre a actividade que desenvolvan no exercicio das súas propias competencias.

d) Prestar, no ámbito propio, a cooperación e a asistencia activas que as outras administracións puidesen reclamar para o eficaz exercicio das súas competencias.

2. Para efectos do disposto nas alíneas c) e d) do número anterior, as administracións públicas poderán solicitar cantos datos, documentos ou medios probatorios se atopen á disposición do ente ó que se dirixa a solicitude. Poderán tamén solicitar asistencia para a execución das súas competencias.

3. A asistencia e cooperación requirida só poderá negarse cando o ente do que se solicita non estea facultado para prestala, non dispoña de medios suficientes para iso ou cando, de o facer, cause un prexuízo grave ós intereses dos que ten encomendada a tutela ou ó cumprimento das súas propias funcións. A negativa a presta-la asistencia comunicarásele motivadamente á Administración solicitante.

4. A Administración xeral do Estado, as das comunidades autónomas e as entidades que integran a Administración local deberán colaborar e auxiliarse para aquelas execucións dos seus actos que teñan que realizarse fóra dos seus respectivos ámbitos territoriais de competencias.

5. Nas relacións entre a Administración xeral do Estado e a Administración das comunidades autónomas, o contido do deber de colaboración desenvolverase a través dos instrumentos e procedementos que de maneira común e voluntaria establezan tales administracións».

Cando estas relacións, en virtude do principio de cooperación, teñan como finalidade a toma de decisións conxuntas que permitan, naqueles asuntos que afecten a competencias compartidas ou esixan artellar unha actividade común entre ambas dúas administracións, unha actividade máis eficaz deles, axustaranse ós instrumentos e procedementos de cooperación a que se refiren os artigos seguintes.»

3. «Artigo 5. Conferencias sectoriais e outros órganos de cooperación.

1. A Administración xeral do Estado e a Administración das comunidades autónomas poden crear órganos para a cooperación entre ambas, de composición bilateral ou multilateral, de ámbito xeral ou de ámbito sectorial, naquelas materias nas que exista interrelación competencial, e con funcións de coordinación ou cooperación segundo os casos.

Para efectos do establecido no presente capítulo, non teñen a natureza de órganos de cooperación aqueles órganos colexiados creados pola Administración xeral do Estado para o exercicio das súas competencias na composición dos cales se prevea que participen representantes da Administración das comunidades autónomas coa finalidade de consulta.

2. Os órganos de cooperación de composición bilateral e de ámbito xeral que reúnan a membros do Goberno, en representación da Administración xeral do Estado, e a membros do consello de goberno, en representación da Administración da respectiva comunidade autónoma, denomínanse comisións bilaterais de cooperación. A súa creación efectúase mediante acordo, que determina os elementos esenciais do seu réxime.

3. Os órganos de cooperación de composición multilateral e de ámbito sectorial que reúnen a membros do Goberno, en representación da Administración xeral do Estado, e a membros dos consellos de goberno, en representación das administracións das comunidades autónomas, denomínanse conferencias sectoriais. O réxime de cada conferencia sectorial é o establecido no correspondente acordo de institucionalización e no seu regulamento interno.

4. A convocatoria da conferencia será realizada polo ministro ou ministros que teñan competencias sobre a materia que vaia ser obxecto da conferencia sectorial. A convocatoria farase con antelación suficiente e irá acompañada da orde do día e, se é o caso, da documentación precisa para a preparación previa da conferencia.

5. Os acordos que se adopten nunha conferencia sectorial serán asinados polo ministro ou ministros competentes e polos titulares dos órganos de goberno correspondentes das comunidades autónomas. Se é o caso, estes acordos poderán formalizarse baixo a denominación de convenio de conferencia sectorial.

6. As conferencias sectoriais poderán acordar a creación de comisións e grupos de traballo para a preparación, estudo e desenvolvemento de cuestións concretas propias do ámbito material de cada unha delas.

7. Coa mesma finalidade, e en ámbitos materiais específicos, a Administración xeral do Estado e as administracións das comunidades autónomas poderán constituír outros órganos de cooperación que reúnan a responsables da materia.

8. Cando a materia do ámbito sectorial dun órgano de cooperación de composición multilateral afecte ou se refira a competencias das entidades locais, o pleno do citado órgano pode acordar que a asociación destas de ámbito estatal con maior implantación sexa invitada a asistir ás súas reunións, con carácter permanente ou segundo a orde do día.»

4. «Artigo 6. Convenios de colaboración.

1. A Administración xeral e os organismos públicos vinculados ou dependentes dela poderán subscribir convenios de colaboración cos órganos correspondentes das administracións das comunidades autónomas no ámbito das súas respectivas competencias.

2. Os instrumentos de formalización dos convenios deberán especificar, cando así proceda:

a) Os órganos que subscriben o convenio e a capacidade xurídica coa que actúa cada unha das partes.

b) A competencia que exerce cada Administración.

c) O seu financiamento.

d) As actuacións que se acorde desenvolver para o seu cumprimento.

e) A necesidade ou non de establecer unha organización para a súa xestión.

f) O prazo de vixencia, o que non impedirá a súa prórroga se así o acordan as partes asinantes do convenio.

g) A extinción por causa distinta á prevista no punto anterior, así como a forma de rematalas actuacións en curso para o suposto de extinción.

3. Cando se cree un órgano mixto de vixilancia e control, este resolverá os problemas de interpretación e cumprimento que poidan presentarse respecto dos convenios de colaboración.

4. Cando os convenios se limiten a establecer pautas de orientación política sobre a actuación de cada Administración nunha cuestión de interese común ou a fixa-lo marco xeral e a metodoloxía para o desenvolvemento da colaboración nunha área de interrelación competencial ou nun asunto de mutuo interese denominaranse protocolos xerais.

5. Cando a xestión do convenio faga necesario crear unha organización común, esta poderá adoptar-la forma de consorcio dotado de personalidade xurídica ou sociedade mercantil.

Os estatutos do consorcio determinarán os fins deste, así como as particularidades do réxime orgánico, funcional e financeiro.

Os órganos de decisión estarán integrados por representantes de tódalas entidades consorciadas, na proporción que se fixe nos estatutos respectivos.

Para a xestión dos servizos que se lle encomenden poderán utilizarse calquera das formas previstas na lexislación aplicable ás administracións consorciadas.»

5. «Artigo 7. *Plans e programas conxuntos.*

1. A Administración xeral do Estado e a Administración das comunidades autónomas poden acorda-la realización de plans e programas conxuntos de actuación para o logro de obxectivos comúns en materias nas que teñan competencias concorrentes.

2. Dentro do respectivo ámbito sectorial, correspóndelles ás conferencias sectoriais a iniciativa para acorda-la realización de plans ou programas conxuntos, a aprobación do seu contido, así como o seguimento e avaliación multilateral da súa posta en práctica.

3. O acordo aprobatorio de plans ou programas conxuntos debe especificar, segundo a súa natureza, os seguintes elementos do seu contido:

Os obxectivos de interese común que se queren cumprir.

As actuacións que vai desenvolver cada Administración.

As achegas de medios persoais e materiais de cada Administración.

Os compromisos de achega de recursos financeiros.

A duración, así como os mecanismos de seguimento, avaliación e modificación.

4. O acordo de aprobación dun plan ou programa conxunto, que terá eficacia vinculante para a Administración xeral do Estado e para as comunidades autónomas participantes que o subscriban, pode ser completado mediante convenios de colaboración con cada unha delas que concreten aqueles extremos que deban ser especificados de forma bilateral.

5. Os acordos de aprobación de plans ou programas conxuntos son obxecto de publicación oficial.»

6. «Artigo 10. *Comunicacións ás Comunidades Europeas.*

1. Cando en virtude dunha obriga derivada do Tratado da Unión Europea ou dos tratados das Comunidades Europeas ou dos actos das súas institucións deban comunicárselles a estas disposicións de carácter xeral ou resolucións, as administracións públicas procederán á súa remisión ó órgano da Administración xeral do Estado competente para realiza-la comunicación ás ditas institucións. En ausencia de prazo específico para cumprir esa obriga, a remisión efectuarase no de quince días.

2. Cando se trate de proxectos de disposicións ou calquera outra información, en ausencia de prazo específico, a remisión deberá facerse en tempo útil para os efectos do cumprimento desa obriga.»

7. «Artigo 13. *Delegación de competencias.*

1. Os órganos das diferentes administracións públicas poderán delega-lo exercicio das competencias que teñan atribuídas noutros órganos da mesma Administración, aínda que non sexan xerarquicamente dependentes, ou das entidades de dereito público vinculadas ou dependentes daquelas.

2. En ningún caso poderán ser obxecto de delegación as competencias relativas:

a) Ós asuntos que se refiran a relacións coa Xefatura do Estado, Presidencia do Goberno da Nación, Cortes Xerais, presidencias dos consellos de goberno das comunidades autónomas e asembleas lexislativas das comunidades autónomas.

b) Á adopción de disposicións de carácter xeral.

c) Á resolución de recursos nos órganos administrativos que dictasen os actos obxecto de recurso.

d) Ás materias en que así se determine por norma con rango de lei.

3. As delegacións de competencias e a súa revogación deberán publicarse no "Boletín Oficial del Estado", no da comunidade autónoma ou no da provincia, segundo a Administración á que pertenza o órgano delegante, e o ámbito territorial de competencia deste.

4. As resolucións administrativas que se adopten por delegación indicarán expresamente esta circunstancia e consideraranse dictadas polo órgano delegante.

5. Salvo autorización expresa dunha lei, non poderán delegarse as competencias que se exerzan por delegación.

Non constitúe impedimento para que poida delegarse a competencia para resolver un procedemento a circunstancia de que a súa norma reguladora prevexa, como trámite preceptivo, a emisión dun dictame ou informe; non obstante, non poderá delegarse a competencia para resolver un asunto concreto unha vez que no correspondente procedemento se emitise un dictame ou informe preceptivo respecto del.

6. A delegación será revogable en calquera momento polo órgano que a conferise.

7. A delegación de competencias atribuídas a órganos colexiados, para o exercicio ordinario das cales se requira un quórum especial, deberá adoptarse observando, en todo caso, o dito quórum.»

8. «Artigo 36. *Lingua dos procedementos.*

1. A lingua dos procedementos tramitados pola Administración xeral do Estado será o castelán. Non obstante o anterior, os interesados que se dirixan ós órganos da Administración xeral do Estado con sede no territorio dunha comunidade autónoma poderán utilizar tamén a lingua que sexa cooficial nela.

Neste caso, o procedemento tramitarase na lingua elixida polo interesado. De concorreren varios interesados no procedemento e existir discrepancia en canto á lingua, o procedemento tramitarase en castelán, se ben os documentos ou testemuños que requiran os interesados se expedirán na lingua elixida por eles.

2. Nos procedementos tramitados polas administracións das comunidades autónomas e das entidades locais, o uso da lingua axustarase ó previsto na lexislación autonómica correspondente.

3. A Administración pública instructora deberá traducir para o castelán os documentos, expedientes ou partes deles que deban producir efecto fóra do territorio da comunidade autónoma e os documentos dirixidos ós interesados que así o soliciten expresamente. Se deben producir efectos no territorio dunha comunidade autónoma onde sexa cooficial esa mesma lingua distinta do castelán, non será precisa a súa tradución.»

9. «Artigo 38. *Rexistros.*

1. Os órganos administrativos levarán un rexistro xeral no que se fará o correspondente asento de todo escrito ou comunicación que sexa presentado ou que se reciba en calquera unidade administrativa propia. Tamén se anotará nel a saída dos

escritos e comunicacións oficiais dirixidas a outros órganos ou particulares.

2. Os órganos administrativos poderán crear nas unidades administrativas correspondentes da súa propia organización outros rexistros co fin de facilita-la presentación de escritos e comunicacións. Os ditos rexistros serán auxiliares do rexistro xeral, ó que comunicarán toda anotación que efectúen.

Os asentos anotaranse respectando a orde temporal de recepción ou saída dos escritos e comunicacións, e indicarán a data do día da recepción ou saída.

Concluído o trámite de rexistro, os escritos e comunicacións serán cursados sen dilación ós seus destinatarios e ás unidades administrativas correspondentes desde o rexistro en que fosen recibidas.

3. Os rexistros xerais, así como tódolos rexistros que as administracións públicas establezan para a recepción de escritos e comunicacións dos particulares ou de órganos administrativos, deberán instalarse en soporte informático.

O sistema garantirá a constancia, en cada asento que se practique, dun número, un epígrafe expresivo da súa natureza, a data de entrada, a data e a hora da súa presentación, a identificación do interesado, o órgano administrativo remitente, se procede, e a persoa ou o órgano administrativo ó que se envía, e, se é o caso, unha referencia ó contido do escrito ou comunicación que se rexistra.

Así mesmo, o sistema garantirá a integración informática no rexistro xeral das anotacións efectuadas nos restantes rexistros do órgano administrativo.

4. As solicitudes, escritos e comunicacións que os cidadáns dirixan ós órganos das administracións públicas poderán presentarse:

- a) Nos rexistros dos órganos administrativos a que se dirixan.
- b) Nos rexistros de calquera órgano administrativo, que pertenza á Administración xeral do Estado, á de calquera Administración das comunidades autónomas, ou á dalgunha das entidades que integran a Administración local se, neste último caso, se subscribiu o oportuno convenio.
- c) Nas oficinas de correos, na forma que regulamentariamente se estableza.
- d) Nas representacións diplomáticas ou oficinas consulares de España no estranxeiro.
- e) En calquera outro que establezan as disposicións vixentes.

Mediante convenios de colaboración subscritos entre as administracións públicas estableceranse sistemas de intercomunicación e coordinación de rexistros que garantan a súa compatibilidade informática, así como a transmisión telemática dos asentos rexistrados e das solicitudes, escritos, comunicacións e documentos que se presenten en calquera dos rexistros.

5. Para a eficacia dos dereitos recoñecidos no artigo 35.c) desta lei ós cidadáns, estes poderán achegar unha copia dos documentos que presenten xunto coas súas solicitudes, escritos e comunicacións.

A dita copia, logo do cotexo co original por calquera dos rexistros a que se refiren as alíneas a) e b) do número 4 deste artigo, seralle remitida ó órgano destinatario e o orixinal devolveráselle ó cidadán. Cando o orixinal figurar no procedemento, entregaráselle ó cidadán a copia del, unha vez sela-

da polos rexistros mencionados e comprobada a súa identidade co orixinal.

6. Cada Administración pública establecerá os días e o horario en que deban permanecer abertos os seus rexistros, garantindo o dereito dos cidadáns a presentaren os documentos previstos no artigo 35.

7. Poderán facerse efectivos, ademais de por outros medios mediante xiro postal ou telegráfico, ou mediante transferencia dirixida á oficina pública correspondente, aqueles tributos que teñan que satisfacer no momento da presentación de solicitudes e escritos ás administracións públicas.

8. As administracións públicas deberán facer pública e manter actualizada unha relación das oficinas de rexistro propias ou concertadas, os seus sistemas de acceso e comunicación, así como os horarios de funcionamento.»

10. «Artigo 42. *Obriga de resolver.*

1. A Administración está obrigada a dictar resolución expresa en tódolos procedementos e a notificala calquera que sexa a súa forma de iniciación.

Nos casos de prescrición, renuncia do dereito, caducidade do procedemento ou desistencia da solicitude, así como de desaparición sobrevida do obxecto do procedemento, a resolución consistirá na declaración da circunstancia que conorra en cada caso, con indicación dos feitos producidos e as normas aplicables.

Exceptúanse da obriga a que se refire o parágrafo primeiro os supostos de terminación do procedemento por pacto ou convenio, así como os procedementos relativos ó exercicio de dereitos sometidos unicamente ó deber de comunicación previa á Administración.

2. O prazo máximo no que debe notificarse a resolución expresa será o fixado pola norma reguladora do correspondente procedemento. Este prazo non poderá exceder de seis meses agás que unha norma con rango de lei estableza un maior ou así veña previsto na normativa comunitaria europea.

3. Cando as normas reguladoras dos procedementos non fixen o prazo máximo, este será de tres meses. Este prazo e os previstos no número anterior contaránse:

- a) Nos procedementos iniciados de oficio, desde a data do acordo de iniciación.
- b) Nos iniciados por solicitude do interesado, desde a data en que a solicitude tivese entrada no rexistro do órgano competente para a súa tramitación.

4. As administracións públicas deben publicar e manter actualizadas, para efectos informativos, as relacións de procedementos, con indicación dos prazos máximos de duración deles, así como dos efectos que produza o silencio administrativo.

En todo caso, as administracións públicas informarán os interesados do prazo máximo normativamente establecido para a resolución e notificación dos procedementos, así como dos efectos que poida produci-lo silencio administrativo, incluíndo a citada mención na notificación ou publicación do acordo de iniciación de oficio, ou en comunicación que se lles dirixirá para o efecto dentro dos dez días seguintes á recepción da solicitude no rexistro do órgano competente para a súa tramitación. Neste último caso, a comunicación indicará ademais a data en que a solicitude foi recibida polo órgano competente.

5. O transcurso do prazo máximo legal para resolver un procedemento e notificarla resolución poderase suspender nos seguintes casos:

a) Cando se lle deba requirir a calquera interesado que emende deficiencias e achegue documentos e outros elementos de xuízo necesarios, polo tempo que medie entre a notificación do requirimento e o seu efectivo cumprimento polo destinatario ou, no seu defecto, o transcurso do prazo concedido, todo iso sen prexuízo do previsto no artigo 71 da presente lei.

b) Cando deba obterse un pronunciamento previo e preceptivo dun órgano das comunidades europeas, polo tempo que medie entre a petición, que deberá comunicárlles ós interesados, e a notificación do pronunciamento á Administración instructora, que tamén lles deberá ser comunicada.

c) Cando deban solicitarse informes que sexan preceptivos e determinantes do contido da resolución a órgano da mesma ou distinta Administración, polo tempo que medie entre a petición, que deberá comunicarse ós interesados, e a recepción do informe, que igualmente lles deberá ser comunicada. Este prazo de suspensión non poderá exceder en ningún caso de tres meses.

d) Cando deban realizarse probas técnicas ou análises contradictorias ou dirimentes propostas polos interesados, durante o tempo necesario para a incorporación dos resultados ó expediente.

e) Cando se inicien negociacións con vistas á conclusión dun pacto ou convenio nos termos previstos no artigo 88 desta lei, desde a declaración formal ó respecto e ata a conclusión sen efecto, se é o caso, das referidas negociacións que se constatará mediante declaración formulada pola Administración ou os interesados.

6. Cando o número das solicitudes formuladas ou de persoas afectadas puidesen supor un incumprimento do prazo máximo de resolución, o órgano competente para resolver, por proposta razoada do órgano instructor, ou o superior xerárquico do órgano competente para resolver, por proposta deste, poderán habilitalos medios persoais e materiais para cumprir co despacho adecuado e en prazo.

Excepcionalmente, poderá acordarse a ampliación do prazo máximo de resolución e notificación mediante motivación clara das circunstancias concurrentes e só unha vez esgotados tódolos medios á disposición posibles.

De acordarse, finalmente, a ampliación do prazo máximo, este non poderá ser superior ó establecido para a tramitación do procedemento.

Contra o acordo que resolva sobre a ampliación de prazos, que deberá ser notificado ós interesados, non caberá recurso ningún.

7. O persoal ó servicio das administracións públicas que teña ó seu cargo o despacho dos asuntos, así como os titulares dos órganos administrativos competentes para instruír e resolver son directamente responsables, no ámbito das súas competencias, do cumprimento da obriga legal de dictar resolución expresa en prazo.

O incumprimento da dita obriga dará lugar á esixencia de responsabilidade disciplinaria, sen prexuízo da responsabilidade á que houber lugar de acordo coa normativa vixente.»

11. «Artigo 43. *Silencio administrativo en procedementos iniciados por solicitude do interesado.*

1. Nos procedementos iniciados por solicitude do interesado, o vencemento do prazo máximo sen

que fose notificada resolución expresa lexítima o interesado ou interesados que deducisen a solicitude para entendela estimada ou desestimada por silencio administrativo, segundo proceda, sen prexuízo da resolución que a Administración debe dictar na forma prevista no número 4 deste artigo.

2. Os interesados poderán entender estimadas por silencio administrativo as súas solicitudes en tódolos casos, salvo que unha norma con rango de lei ou unha norma de dereito comunitario europeo estableza o contrario. Quedan exceptuados desta previsión os procedementos de exercicio do dereito de petición, a que se refire o artigo 29 da Constitución, aqueles en que a estimación tería como consecuencia que se transferisen ó solicitante ou a terceiros facultades relativas ó dominio público ou ó servicio público, así como os procedementos de impugnación de actos e disposicións, nos que o silencio terá efecto desestimatorio.

Non obstante, cando o recurso de alzada se interpoña contra a desestimación por silencio administrativo dunha solicitude polo transcurso do prazo, entenderase estimado o recurso se, chegado o prazo de resolución, o órgano administrativo competente non dictase resolución expresa sobre el.

3. A estimación por silencio administrativo ten para tódolos efectos a consideración de acto administrativo finalizado do procedemento.

A desestimación por silencio administrativo ten os únicos efectos de lles permitir ós interesados interpoñer o recurso administrativo ou contencioso-administrativo que resulte procedente.

4. A obriga de dictar resolución expresa a que se refire o número un do artigo 42 suxeitarase ó seguinte réxime:

a) Nos casos de estimación por silencio administrativo, a resolución expresa posterior á produción do acto só poderá dictarse de ser confirmatoria del.

b) Nos casos de desestimación por silencio administrativo, a resolución expresa posterior ó vencemento do prazo será adoptada pola Administración sen vinculación ningunha ó sentido do silencio.

5. Os actos administrativos producidos por silencio administrativo poderanse facer valer tanto ante a Administración como ante calquera persoa física ou xurídica, pública ou privada. Tales actos producen efectos desde o vencemento do prazo máximo no que debe dictarse e notificarse a resolución expresa sen que esta se producise, e a súa existencia pode ser acreditada por calquera medio de proba admitido en dereito, incluído o certificado acreditativo do silencio producido que puidese solicitarse do órgano competente para resolver. Solicitado o certificado, este deberá emitirse no prazo máximo de quince días.»

12. «Artigo 44. *Falta de resolución expresa en procedementos iniciados de oficio.*

Nos procedementos iniciados de oficio, o vencemento do prazo máximo establecido sen que se dictase e notificase resolución expresa non exime a Administración do cumprimento da obriga legal de resolver, e produce os seguintes efectos:

1. No caso de procedementos dos que puidese derivarse o recoñecemento ou, se é o caso, a constitución de dereitos ou outras situacións xurídicas individualizadas, os interesados que comparecen

poderán entender desestimadas as súas pretensións por silencio administrativo.

2. Nos procedementos en que a Administración exercite potestades sancionadoras ou, en xeral, de intervención, susceptibles de produciren efectos desfavorables ou de gravame, producirase a caducidade. Nestes casos, a resolución que declare a caducidade ordenará o arquivo das actuacións, cos efectos previstos no artigo 92.

Nos supostos nos que o procedemento se paralizase por causa imputable ó interesado, interromperase o cómputo do prazo para resolver e notifícala resolución.»

13. «Artigo 48. *Cómputo.*

1. Sempre que mediante lei ou normativa comunitaria europea non se exprese outra cosa, cando os prazos se sinalen por días enténdese que estes son hábiles, excluíndose do cómputo os domingos e os declarados festivos.

Cando os prazos se sinalen por días naturais, farase constar esta circunstancia nas correspondentes notificacións.

2. Se o prazo se fixa en meses ou anos, estes computaranse a partir do día seguinte a aquel en que teña lugar a notificación ou publicación do acto de que se trate, ou desde o seguinte a aquel en que se produza a estimación ou desestimación por silencio administrativo. Se no mes de vencemento non houbese día equivalente a aquel en que comeza o cómputo, entenderase que o prazo expira o derradeiro día do mes.

3. Cando o derradeiro día do prazo sexa inhábil, entenderase prorrogado ata o primeiro día hábil seguinte.

4. Os prazos expresados en días contaránse a partir do día seguinte a aquel en que teña lugar a notificación ou publicación do acto de que se trate, ou desde o seguinte a aquel en que se produza a estimación ou a desestimación por silencio administrativo.

5. Cando un día sexa hábil no municipio ou comunidade autónoma en que reside o interesado, e inhábil na sede do órgano administrativo, ou á inversa, considerárase inhábil en todo caso.

6. A declaración dun día como hábil ou inhábil para efectos de cómputo de prazos non determina por si soa o funcionamento dos centros de traballo das administracións públicas, a organización do tempo de traballo nin o acceso dos cidadáns ós rexistros.

7. A Administración xeral do Estado e as administracións das comunidades autónomas, con suxeición ó calendario laboral oficial, fixarán, no seu respectivo ámbito, o calendario de días inhábiles para efectos de cómputos de prazos. O calendario aprobado polas comunidades autónomas comprenderá os días inhábiles das entidades que integran a Administración local correspondente ó seu ámbito territorial, ás que será de aplicación.

O devandito calendario deberá publicarse antes do comezo de cada ano no diario oficial que corresponda e noutros medios de difusión que garantan o seu coñecemento polos cidadáns.»

14. «Artigo 49. *Ampliación.*

1. A Administración, agás precepto en contrario, poderá conceder, de oficio ou por petición dos interesados, unha ampliación dos prazos establecidos, que non exceda da metade deles, se as circunstancias o aconsellan e con iso non se prexu-

dican dereitos de terceiro. O acordo de ampliación deberalles ser notificado ós interesados.

2. A ampliación dos prazos polo tempo máximo permitido aplicarase en todo caso ós procedementos tramitados polas misións diplomáticas e oficinas consulares, así como a aqueles que, tramitándose no interior, esixan cumprir algún trámite no estranxeiro ou nos que interveñan interesados residentes fóra de España.

3. Tanto a petición dos interesados como a decisión sobre a ampliación deberán producirse, en todo caso, antes do vencemento do prazo de que se trate. En ningún caso poderá ser obxecto de ampliación un prazo xa vencido. Os acordos sobre ampliación de prazos ou sobre a súa denegación non serán susceptibles de recursos.»

15. «Artigo 54. *Motivación.*

1. Serán motivados, con sucinta referencia de feitos e fundamentos de dereito:

a) Os actos que limiten dereitos subxectivos ou intereses lexítimos.

b) Os que resolvan procedementos de revisión de oficio de disposicións ou actos administrativos, recursos administrativos, reclamacións previas á vía xudicial e procedementos de arbitraje.

c) Os que se separen do criterio seguido en actuacións precedentes ou do dictame de órganos consultivos.

d) Os acordos de suspensión de actos, calquera que sexa o motivo desta, así como a adopción de medidas provisionais previstas nos artigos 72 e 136 desta lei.

e) Os acordos de aplicación da tramitación de urxencia ou de ampliación de prazos.

f) Os que se dicten no exercicio de potestades discrecionales, así como os que deban selo en virtude de disposición legal ou regulamentaria expresa.

2. A motivación dos actos que poñan fin ós procedementos selectivos e de concorrencia competitiva realizarase de conformidade co que dispoñan as normas que regulen as súas convocatorias. En todo caso, deberán quedar acreditados no procedemento os fundamentos da resolución que se adopte.»

16. «Artigo 58. *Notificación.*

1. Notificaránselles ós interesados as resolucións e os actos administrativos que afecten os seus dereitos e intereses, nos termos previstos no artigo seguinte.

2. Toda notificación deberá ser cursada dentro do prazo de dez días a partir da data en que o acto foi dictado, e deberá conte-lo texto íntegro da resolución, con indicación de se é ou non definitivo na vía administrativa, a expresión dos recursos que procedan, o órgano perante o que deberán presentarse e o prazo para os interpor, sen prexuízo de que os interesados poidan exercitar, se é o caso, calquera outro que estimen procedente,

3. As notificacións que, contendo o texto íntegro do acto, omitisen algún dos demais requisitos previstos no número anterior producirán efecto a partir da data en que o interesado realice actuacións que supoñan o coñecemento do contido e alcance da resolución ou acto obxecto da notificación ou resolución ou interpoña calquera recurso que proceda.

4. Sen prexuízo do establecido no número anterior, e para os únicos efectos de entender cumprida a obriga de notificar dentro do prazo máximo

de duración dos procedementos, abondará a notificación que conteña cando menos o texto íntegro da resolución, así como o intento de notificación debidamente acreditado.»

17. «Artigo 59. *Práctica da notificación.*

1. As notificacións practícaranse por calquera medio que permita ter constancia da recepción polo interesado ou o seu representante, así como da data, a identidade e o contido do acto notificado.

A acreditación da notificación efectuada incorporárase ó expediente.

2. Nos procedementos iniciados por solicitude do interesado, a notificación practícarase no lugar que este sinalase para tal efecto na solicitude. Cando iso non for posible, en calquera lugar adecuado para tal fin, e por calquera medio conforme co disposto no número 1 deste artigo.

Cando a notificación se practique no domicilio do interesado, de non acharse presente este no momento de se entrega-la notificación poderás facerse cargo dela calquera persoa que se atope no domicilio e faga consta-la súa identidade. Se ninguén se puider facer cargo da notificación, farase constar esta circunstancia no expediente, xunto co día e a hora en que se intentou a notificación, intento que se repetirá por unha soa vez e nunha hora distinta dentro dos tres días seguintes.

3. Cando o interesado ou o seu representante rexeite a notificación dunha actuación administrativa, farase constar no expediente, especificando as circunstancias do intento de notificación, terase por efectuado o trámite e seguirase o procedemento.

4. Cando os interesados nun procedemento sexan descoñecidos, se ignore o lugar da notificación ou o medio a que se refire o punto 1 deste artigo, ou ben, intentada a notificación, non se puidese practicar, a notificación farase por medio de anuncios no taboleiro de edictos do concello no seu último domicilio, no "Boletín Oficial del Estado", da comunidade autónoma ou da provincia, segundo cal sexa a Administración da que proceda o acto que se pretende notificar, e o ámbito territorial do órgano que o dictou.

No caso de o último domicilio coñecido radicar nun país estranxeiro, a notificación efectuarase mediante a súa publicación no taboleiro de anuncios do consulado ou sección consular da embaixada correspondente.

As administracións públicas poderán establecer outras formas de notificación complementarias a través dos restantes medios de difusión, que non excluirán a obriga de notificar conforme os dous parágrafos anteriores.

5. A publicación, nos termos do artigo seguinte, substituirá a notificación e producirá os seus mesmos efectos nos seguintes casos:

a) Cando o acto teña por destinatario unha pluralidade indeterminada de persoas ou cando a Administración estime que a notificación efectuada a un só interesado é insuficiente para garanti-la notificación a todos; neste último caso será adicional á notificación efectuada.

b) Cando se trate de actos integrantes dun procedemento selectivo ou de concorrencia competitiva de calquera tipo. Neste caso, a convocatoria do procedemento deberá indica-lo taboleiro de anuncios ou os medios de comunicación onde se efectuarán as sucesivas publicacións, carecendo de validez as que se leven a cabo en lugares distintos.»

18. «Artigo 62. *Nulidade de pleno dereito.*

1. Son nulos de pleno dereito os seguintes actos das administracións públicas:

a) Os que lesionen os dereitos e liberdades susceptibles de amparo constitucional.

b) Os dictados por órgano manifestamente incompetente por razón da materia ou do territorio.

c) Os que teñan un contido imposible.

d) Os que sexan constitutivos de infracción penal ou se dicten como consecuencia desta.

e) Os dictados prescindindo total e absolutamente do procedemento legalmente establecido ou das normas que conteñen as regras esenciais para a formación da vontade dos órganos colexiados.

f) Os actos expresos ou presuntos contrarios ó ordenamento xurídico polos que se adquiren facultades ou dereitos cando se careza dos requisitos esenciais para a súa adquisición.

g) Calquera outro que se estableza expresamente nunha disposición de rango legal.

2. Tamén serán nulas de pleno dereito as disposicións administrativas que vulneren a Constitución, as leis ou outras disposicións administrativas de rango superior, as que regulen materias reservadas á lei, e as que establezan a retroactividade de disposicións sancionadoras non favorables ou restrictivas de dereitos individuais.»

19. «Artigo 71. *Emenda e mellora da solicitude.*

1. Se a solicitude de iniciación non reúne os requisitos que sinala o artigo anterior e os esixidos, se é o caso, pola lexislación específica aplicable, requirírase o interesado para que, nun prazo de dez días, emende a falta ou achegue os documentos preceptivos, con indicación de que, se así non o fixer, se terá por desistido da súa petición, logo de resolución que deberá ser dictada nos termos previstos no artigo 42.

2. Sempre que non se trate de procedementos selectivos ou de concorrencia competitiva, este prazo poderás ser ampliado prudencialmente, ata cinco días, por petición do interesado ou por iniciativa do órgano, cando a achega dos documentos requiridos presente dificultades especiais.

3. Nos procedementos iniciados por solicitude dos interesados, o órgano competente poderalle ofrece-la posibilidade ó solicitante da modificación ou mellora voluntarias dos termos daquela. Do anterior levantarase acta sucinta, que se incorporará ó procedemento.»

20. «Artigo 72. *Medidas provisionais.*

1. Iniciado o procedemento, o órgano administrativo competente para resolvelo poderás adoptar, de oficio ou por instancia de parte, as medidas provisionais que estime oportunas para asegura-la eficacia da resolución que puidese recaer, de existiren elementos de xuízo suficientes para iso.

2. Antes da iniciación do procedemento administrativo, o órgano competente, de oficio ou por instancia de parte, nos casos de urxencia e para a protección provisional dos intereses implicados, poderás adoptar-las medidas correspondentes nos supostos previstos expresamente por unha norma de rango de lei. As medidas provisionais deberán ser confirmadas, modificadas ou levantadas no acordo de iniciación do procedemento, que deberá efectuarse dentro dos quince días seguintes á súa adopción, o cal poderás ser obxecto do recurso que proceda.

En todo caso, as devanditas medidas quedarán sen efecto se non se inicia o procedemento no citado prazo ou cando o acordo de iniciación non conteña un pronunciamento expreso respecto delas.

3. Non se poderán adoptar medidas provisionais que lles poidan causar ós interesados un prexuízo de difícil ou imposible reparación ou que impliquen violación de dereitos amparados polas leis.

4. As medidas provisionais poderán ser alzadas ou modificadas durante a tramitación do procedemento, de oficio ou por instancia de parte, en virtude de circunstancias sobrevidas ou que non puideron ser tidas en conta no momento da súa adopción.

En todo caso, extinguiranse coa eficacia da resolución administrativa que poña fin ó procedemento correspondente.»

21. «Artigo 102. *Revisión de disposicións e actos nulos.*

1. As administracións públicas, en calquera momento, por iniciativa propia ou por solicitude do interesado, e contando co dictame favorable do Consello de Estado ou órgano consultivo equivalente da comunidade autónoma, se o houber, declararán de oficio a nulidade dos actos administrativos que puxesen fin á vía administrativa ou que non fosen obxecto de recurso en prazo, nos supostos previstos no artigo 62.1.

2. Así mesmo, en calquera momento, as administracións públicas de oficio, e co dictame favorable do Consello de Estado ou órgano consultivo equivalente da comunidade autónoma, se o houber, poderán declara-la nulidade das disposicións administrativas nos supostos previstos no artigo 62.2.

3. O órgano competente para a revisión de oficio poderá acordar motivadamente a non-admisión a trámite das solicitudes formuladas polos interesados, sen necesidade de contar con dictame do Consello de Estado ou órgano consultivo da comunidade autónoma, cando estas non se baseen nalgunha das causas de nulidade do artigo 62 ou carezan manifestamente de fundamento, así como no suposto de que se tivesen desestimado en canto ó fondo outras solicitudes substancialmente iguais.

4. As administracións públicas, ó declararen a nulidade dunha disposición ou acto, poderán establecer, na mesma resolución, as indemnizacións que proceda recoñecer ós interesados, se se dan as circunstancias previstas nos artigos 139.2 e 141.1 desta lei, sen prexuízo de que, tratándose dunha disposición, subsistan os actos firmes ditados en aplicación dela.

5. Cando o procedemento se iniciase de oficio, o transcurso do prazo de tres meses desde o seu inicio sen se dictar resolución producirá a caducidade daquel. Se o procedemento se iniciase por solicitude de interesado, poderase entender esta desestimada por silencio administrativo.»

22. «Artigo 103. *Declaración de lesividade de actos anulables.*

1. As administracións públicas poderán declarar lesivos para o interese público os actos favorables para os interesados que sexan anulables conforme o disposto no artigo 63 desta lei, co fin de proceder á súa ulterior impugnación perante a orde xurisdiccional contencioso-administrativa.

2. A declaración de lesividade non poderá adoptarse unha vez transcorridos catro anos desde

que se dictou o acto administrativo e esixirá a audiencia previa de cantos aparezan como interesados nel, nos termos establecidos polo artigo 84 desta lei.

3. Transcorrido o prazo de tres meses desde a iniciación do procedemento sen se declara-la lesividade producirase a súa caducidade.

4. Se o acto proviñese da Administración xeral do Estado ou das comunidades autónomas, a declaración de lesividade será adoptada polo órgano de cada Administración competente na materia.

5. Se o acto proviñese das entidades que integran a Administración local, a declaración de lesividade será adoptada polo Pleno da corporación ou, en defecto deste, polo órgano colexiado superior da entidade.»

23. «Artigo 105. *Revogación de actos e rectificación de erros.*

1. As administracións públicas poderán revogar en calquera momento os seus actos de gravame ou desfavorables, sempre que tal revogación non constituía dispensa ou exención non permitida polas leis, ou sexa contraria ó principio de igualdade, ó interese público ou ó ordenamento xurídico.

2. As administracións públicas poderán, así mesmo, rectificar en calquera momento, de oficio ou por instancia dos interesados, os erros materiais, de feito ou aritméticos existentes nos seus actos.»

24. «Artigo 107. *Obxecto e clases.*

1. Contra as resolucións e os actos de trámite, se estes últimos deciden directa ou indirectamente o fondo do asunto, determinan a imposibilidade de continua-lo procedemento, producen indefensión ou prexuízo irreparable a dereitos e intereses lexítimos, os interesados poderán interpo-lo recurso dealzada e o potestativo de reposición, que caberá fundar en calquera dos motivos de nulidade ou anulabilidade previstos nos artigos 62 e 63 desta lei. A oposición ós restantes actos de trámite poderá ser alegada polos interesados para a súa consideración na resolución que poña fin ó procedemento.

2. As leis poderán substituí-lo recurso dealzada, en supostos ou ámbitos sectoriais determinados, e cando a especificidade da materia así o xustifique, por outros procedementos de impugnación, reclamación, conciliación, mediación e arbitraje, perante órganos colexiados ou comisións específicas non sometidas a instrucións xerárquicas, con respecto ós principios, garantías e prazos que a presente lei recoñece ós cidadáns e ós interesados en todo procedemento administrativo.

Nas mesmas condicións, o recurso de reposición poderá ser substituído polos procedementos a que se refire o parágrafo anterior, respectando o seu carácter potestativo para o interesado.

A aplicación destes procedementos no ámbito da Administración local non poderá supo-lo descoñecemento das facultades de resolución recoñecidas ós órganos representativos electos establecidos pola lei.

3. Contra as disposicións administrativas de carácter xeral non caberá recurso en vía administrativa.

Os recursos contra un acto administrativo que se funden unicamente na nulidade dalgunha disposición administrativa de carácter xeral poderán interperse directamente perante o órgano que dictou a citada disposición.

4. As reclamacións económico-administrativas axustaranse ós procedementos establecidos pola súa lexislación específica.»

25. «Artigo 108. *Recurso extraordinario de revisión.*

Contra os actos firmes en vía administrativa só procederá o recurso extraordinario de revisión cando concorra algunha das circunstancias previstas no artigo 118.1.»

26. «Artigo 109. *Fin da vía administrativa.*

Poñen fin á vía administrativa:

- a) As resolucións dos recursos de alzada.
- b) As resolucións dos procedementos de impugnación a que se refire o artigo 107.2.
- c) As resolucións dos órganos administrativos que carezan de superior xerárquico, salvo que unha lei estableza o contrario.
- d) As demais resolucións de órganos administrativos cando unha disposición legal ou regulamentaria así o estableza.
- e) Os acordos, pactos, convenios ou contratos que teñan a consideración de finalizadores do procedemento.»

27. «Artigo 110. *Interposición do recurso.*

1. A interposición do recurso deberá expresar:

- a) O nome e apelidos do recorrente, así como a súa identificación persoal.
- b) O acto contra o que se recorre e a razón da súa impugnación.
- c) Lugar, data, sinatura do recorrente, identificación do medio e, se é o caso, do lugar que se sinala para efectos de notificacións.
- d) Órgano, centro ou unidade administrativa ó que se dirixe.
- e) As demais particularidades esixidas, se é o caso, polas disposicións específicas.

2. O erro na cualificación do recurso por parte do recorrente non será obstáculo para a súa tramitación, sempre que se deduxa o seu verdadeiro carácter.

3. Os vicios e defectos que fagan anulable un acto non poderán ser alegados por quen os causase.»

28. «Artigo 111. *Suspensión da execución.*

1. A interposición de calquera recurso, excepto nos casos en que unha disposición estableza o contrario, non suspenderá a execución do acto impugnado.

2. Malia o disposto no punto anterior, o órgano ó que lle competa resolve-lo recurso, logo de ponderación, suficientemente razoada, entre o prexuízo que a suspensión causaría ó interese público ou a terceiros e o prexuízo que se lle causa ó recorrente como consecuencia da eficacia inmediata do acto obxecto de recurso, poderá suspender, de oficio ou por solicitude do recorrente, a execución do acto impugnado cando concorran algunha das seguintes circunstancias:

- a) Que a execución puidese causar prexuízos de imposible ou difícil reparación.
- b) Que a impugnación se fundamente nalguna das causas de nulidade de pleno dereito previstas no artigo 62.1 desta lei.

3. A execución do acto impugnado entenderase suspendida se transcorridos trinta días desde

que a solicitude de suspensión tivo entrada no rexistro do órgano competente para decidir sobre ela, este non dictou resolución expresa ó respecto. Nestes casos non será de aplicación o establecido no artigo 42.4, segundo parágrafo, desta lei.

4. O dicta-lo acordo de suspensión poderán adoptarse as medidas cautelares que sexan necesarias para asegura-la protección do interese público ou de terceiros e a eficacia da resolución ou do acto impugnado.

Cando da suspensión poidan derivarse prexuízos de calquera natureza, aquela só producirá efectos unha vez que se preste caución ou garantía suficiente para responder deles, nos termos establecidos regulamentariamente.

A suspensión poderá prolongarse despois de esgotada a vía administrativa cando exista medida cautelar e os efectos desta se estendan á vía contencioso-administrativa. Se o interesado interpuxer recurso contencioso-administrativo, no que solicite a suspensión do acto obxecto do proceso, manterase a suspensión ata que se produza o correspondente pronunciamento xudicial sobre a solicitude.

5. Cando o recurso teña por obxecto a impugnación dun acto administrativo que afecte unha pluralidade indeterminada de persoas, a suspensión da súa eficacia terá que ser publicada no xornal oficial en que aquel se inseriu.»

29. «Artigo 114. *Obxecto.*

1. As resolucións e actos a que se refire o artigo 107.1, cando non poñan fin á vía administrativa, poderán ser obxecto de recurso en alzada perante o órgano superior xerárquico do que os dictou. Para estes efectos, os tribunais e os órganos de selección do persoal ó servizo das administracións públicas e calquera outro que, no seo destas, actúe con autonomía funcional, consideraranse dependentes do órgano ó que estean adscritos ou, no seu defecto, do órgano que nomease o presidente daqueles.

2. O recurso poderá interperse perante o órgano que dictou o acto que se impugna ou perante o competente para o resolver.

De o recurso se interpor perante o órgano que dictou o acto impugnado, este deberallo remitir ó competente no prazo de dez días, co seu informe e cunha copia completa e ordenada do expediente.

O titular do órgano que dictou o acto obxecto de recurso será responsable directo do cumprimento do previsto no parágrafo anterior.»

30. «Artigo 115. *Prazos.*

1. O prazo para a interposición do recurso de alzada será dun mes, se o acto for expreso.

Se non o for, o prazo será de tres meses e contarase, para o solicitante e outros posibles interesados, a partir do día seguinte a aquel en que, de acordo coa súa normativa específica, se produzan os efectos do silencio administrativo.

Transcorridos os ditos prazos sen se interpo-lo recurso, a resolución será firme para tódolos efectos.

2. O prazo máximo para dictar e notifica-la resolución será de tres meses. Transcorrido este prazo sen que recaia resolución, poderase entender desestimado o recurso, agás no suposto previsto no artigo 43.2, segundo parágrafo.

3. Contra a resolución dun recurso de alzada non caberá ningún outro recurso administrativo, salvo o recurso extraordinario de revisión nos casos establecidos no artigo 118.1.»

31. «Artigo 116. *Obxecto e natureza.*

1. Contra os actos administrativos que poñan fin á vía administrativa poderase recorrer potestativamente en reposición perante o mesmo órgano que os dictase ou poderán ser impugnados directamente perante a orde xurisdiccional contencioso-administrativa.

2. Non se poderá interpor recurso contencioso-administrativo ata que sexa resolto expresamente ou se producise a desestimación presunta do recurso de reposición interposto.»

32. «Artigo 117. *Prazos.*

1. O prazo para a interposición do recurso de reposición será dun mes, se o acto for expreso. Se no o for, o prazo será de tres meses e contarase, para o solicitante e outros posibles interesados, a partir do día seguinte a aquel en que, de acordo coa súa normativa específica, se produza o acto presunto. Transcorridos os devanditos prazos, unicamente se poderá interpor recurso contencioso-administrativo, sen prexuízo, se é o caso, da procedencia do recurso extraordinario de revisión.

2. O prazo máximo para dictar e notificar a resolución do recurso será dun mes.

3. Contra a resolución dun recurso de reposición non se poderá interpor de novo tal recurso.»

33. «Artigo 118. *Obxecto e prazos.*

1. Contra os actos firmes en vía administrativa poderá interporse o recurso extraordinario de revisión perante o órgano administrativo que os dictou, que tamén será o competente para a súa resolución, cando concorran algunha das circunstancias seguintes:

1.^a Que ó dictalos se incorrese en erro de feito, que resulte dos propios documentos incorporados ó expediente.

2.^a Que aparezan documentos de valor esencial para a resolución do asunto que, aínda que sexan posteriores, evidencien o erro da resolución obxecto de recurso.

3.^a Que na resolución influísen esencialmente documentos ou testemuños declarados falsos por sentenza xudicial firme, anterior ou posterior a aquela resolución.

4.^a Que a resolución se dictase como consecuencia de prevaricación, suborno, violencia, maquinación fraudulenta ou outra conduta punible e se declarase así en virtude de sentenza xudicial firme.

2. O recurso extraordinario de revisión interporase, cando se trate da causa 1.^a, dentro do prazo de catro anos seguintes á data da notificación da resolución impugnada. Nos demais casos, o prazo será de tres meses contados a partir do coñecemento dos documentos ou a partir de cando a sentenza xudicial quedou firme.

3. O establecido no presente artigo non prexudica o dereito dos interesados a formularen a solicitude e a instancia a que se refiren os artigos 102 e 105.2 da presente lei nin o seu dereito a que aquelas se substancien e resolvan.»

34. «Artigo 119. *Resolución.*

1. O órgano competente para a resolución do recurso poderá acordar motivadamente a non-admisión a trámite, sen necesidade de contar con dictame do Consello de Estado ou órgano consultivo da comunidade autónoma, cando aquel non

se funde nalgunha das causas previstas no punto 1 do artigo anterior ou no suposto de que se tivesen desestimado en canto ó fondo outros recursos substancialmente iguais.

2. O órgano ó que lle corresponde coñecer do recurso extraordinario de revisión debe pronunciarse non só sobre a procedencia do recurso, senón tamén, se é o caso, sobre o fondo da cuestión resolto polo acto obxecto de recurso.

3. Transcorrido o prazo de tres meses desde a interposición do recurso extraordinario de revisión sen que se dictase e notificase a resolución, entenderase desestimado, e quedará expedita a vía xurisdiccional contencioso-administrativa.»

35. «Artigo 127. *Principio de legalidade.*

1. A potestade sancionadora das administracións públicas, recoñecida pola Constitución, exercerase cando fose expresamente atribuída por unha norma con rango de lei, con aplicación do procedemento previsto para o seu exercicio e de acordo co establecido neste título.

2. O exercicio da potestade sancionadora correspóndelles ós órganos administrativos que a teñan expresamente atribuída, por disposición de rango legal ou regulamentario.

3. As disposicións deste título non son de aplicación ó exercicio polas administracións públicas da súa potestade disciplinaria respecto do persoal ó seu servizo e de quen estea vinculado a elas por unha relación contractual.»

36. «Artigo 140. *Responsabilidade concorrente das administracións públicas.*

1. Cando da xestión dimanante de fórmulas conxuntas de actuación entre varias administracións públicas se derive responsabilidade nos termos previstos na presente lei, as administracións intervinientes responderán de forma solidaria. O instrumento xurídico regulador da actuación conxunta poderá determina-la distribución da responsabilidade entre as diferentes administracións públicas.

2. Noutros supostos de concorrencia de varias administracións na produción do dano, a responsabilidade fixarase para cada Administración atendendo ós criterios de competencia, interese público tutelado e intensidade da intervención. A responsabilidade será solidaria cando non sexa posible a dita determinación.»

37. «Artigo 141. *Indemnización.*

1. Só serán indemnizables as lesións producidas ó particular provenientes de danos que este non teña o deber xurídico de soportar de acordo coa lei. Non serán indemnizables os danos que se deriven de feitos ou circunstancias que non se puidesen prever ou evitar segundo o estado dos coñecementos da ciencia ou da técnica existentes no momento de se produciren aqueles, todo iso sen prexuízo das prestacións asistenciais ou económicas que as leis poidan establecer para estes casos.

2. A indemnización calcularase consonte os criterios de valoración establecidos na lexislación de expropiación forzosa, lexislación fiscal e demais normas aplicables, ponderándose, se é o caso, as valoracións predominantes no mercado.

3. A contía da indemnización calcularase con referencia ó día en que a lesión efectivamente se produciu, sen prexuízo da súa actualización na data en que se poña fin ó procedemento de responsabilidade consonte o índice de prezos ó consumo,

fixado polo Instituto Nacional de Estatística, e dos xuros que procedan por demora no pagamento da indemnización fixada, os cales se esixirán consonte o establecido na Lei xeral orzamentaria.

4. A indemnización procedente poderase substituír por unha compensación en especie ou ser aboada mediante pagamentos periódicos, cando resulte máis adecuado para logra-la reparación debida e conveña ó interese público, sempre que exista acordo co interesado.»

38. «Artigo 144. *Responsabilidade de dereito privado.*

Cando as administracións públicas actúen en relacións de dereito privado, responderán directamente dos danos e perdas causados polo persoal que se encontre ó seu servicio, considerándose a actuación deste como actos propios da Administración baixo o servicio da cal se encontre. A responsabilidade esixirase de conformidade co previsto nos artigos 139 e seguintes desta lei.»

39. «Artigo 145. *Esixencia de responsabilidade patrimonial das autoridades e do persoal ó servicio das administracións públicas.*

1. Para facer efectiva a responsabilidade patrimonial a que se refire o capítulo I deste título, os particulares esixiranlle directamente á Administración pública correspondente as indemnizacións polos danos e perdas causados polas autoridades e persoal ó seu servicio.

2. A Administración correspondente, unha vez que indemnice os lesionados, esixirá de oficio das súas autoridades e demais persoal ó seu servicio a responsabilidade en que incorresen por dolo, ou culpa ou negligencia graves, logo de instruí-lo procedemento que regulamentariamente se estableza.

Para a esixencia da dita responsabilidade ponderaranse, entre outros, os seguintes criterios: o resultado danoso producido, a existencia ou non de intencionalidade, a responsabilidade profesional do persoal ó servicio das administracións públicas e a súa relación coa produción do resultado danoso.

3. Así mesmo, a Administración instruirá igual procedemento ás autoridades e demais persoal ó seu servicio polos danos e perdas causados nos seus bens ou dereitos cando concorrese dolo, ou culpa ou negligencia graves.

4. A resolución declaratoria de responsabilidade porá fin á vía administrativa.

5. O disposto nos parágrafos anteriores entenderase sen prexuízo de lles pasar, se procede, o tanto de culpa ós tribunais competentes.»

40. «Artigo 146. *Responsabilidade penal.*

1. A responsabilidade penal do persoal ó servicio das administracións públicas, así como a responsabilidade civil derivada do delicto, esixirase de acordo co previsto na lexislación correspondente.

2. A esixencia de responsabilidade penal do persoal ó servicio das administracións públicas non suspenderá os procedementos de recoñecemento de responsabilidade patrimonial que se instrúan, agás que a determinación dos feitos na orde xurisdiccional penal sexa necesaria para a fixación da responsabilidade patrimonial.»

Artigo segundo. *Modificación das disposicións da parte final da Lei 30/1992, do 26 de novembro, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común.*

As disposicións da parte final da Lei 30/1992, do 26 de novembro, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común que a continuación se relacionan quedan redactadas como segue:

1. «Disposición adicional quinta. *Procedementos administrativos en materia tributaria.*

1. Os procedementos tributarios e a aplicación dos tributos rexeranse pola Lei xeral tributaria, pola normativa sobre dereitos e garantías dos contribuíntes, polas leis propias dos tributos e polas demais normas dictadas no seu desenvolvemento e aplicación. En defecto de norma tributaria aplicable, rexerán supletoriamente as disposicións da presente lei.

En todo caso, nos procedementos tributarios, os prazos máximos para dictar resolucións, os efectos do seu incumprimento, así como, se é o caso, os efectos da falta de resolución serán os previstos na normativa tributaria.

2. A revisión de actos en vía administrativa en materia tributaria axustarase ó disposto nos artigos 153 a 171 da Lei xeral tributaria e nas disposicións dictadas en desenvolvemento e aplicación dela.»

2. «Disposición adicional décimo primeira. *Procedementos administrativos instados perante misións diplomáticas e oficinas consulares.*

Os procedementos instados perante as misións diplomáticas e oficinas consulares por cidadáns estranxeiros non comunitarios rexeranse pola súa normativa específica, que se adecuará ós compromisos internacionais asumidos por España e, en materia de visados, ós convenios de Schengen e ás disposicións que os desenvolvan, aplicándose supletoriamente a presente lei.»

3. «Disposición adicional décimo segunda. *Responsabilidade en materia de asistencia sanitaria.*

A responsabilidade patrimonial das entidades xestoras e servicios comúns da Seguridade Social, sexan estatais ou autonómicos, así como das demais entidades, servicios e organismos do Sistema Nacional de Saúde e dos centros sanitarios concertados con elas, polos danos e perdas causados por ou con ocasión da asistencia sanitaria, e as correspondentes reclamacións, seguirán a tramitación administrativa prevista nesta lei, correspondendo a súa revisión xurisdiccional á orde contencioso-administrativo en todo caso.»

4. «Disposición adicional décimo terceira. *Réxime de subscripción de convenios de colaboración.*

No ámbito da Administración xeral do Estado, os titulares dos departamentos ministeriais e os presidentes ou directores dos organismos públicos vinculados ou dependentes, poderán subscribi-los convenios previstos no artigo 6, dentro das facultades que lles outorga a normativa orzamentaria e logo de cumprimento dos trámites establecidos, entre os que se incluírá necesariamente o informe do ministerio ou ministerios afectados. O réxime de subscripción dos convenios e, se é o caso, da súa autorización, así como os aspectos procedementos

mentais ou formais relacionados con eles, axustarase ó procedemento que regulamentariamente se estableza.»

5. «Disposición adicional décimo cuarta. *Relacións coas Cidades de Ceuta e Melilla.*

O disposto no título I desta lei sobre as relacións entre a Administración xeral do Estado e as administracións das comunidades autónomas será de aplicación ás relacións coas Cidades de Ceuta e Melilla na medida en que afecte o exercicio das competencias estatutariamente asumidas.»

6. «Disposición adicional décimo quinta.

No ámbito da Administración xeral do Estado, e para os efectos do artigo 42.3.b) desta lei, enténdese por rexistro do órgano competente para a tramitación dunha solicitude calquera dos rexistros do ministerio competente para iniciarlle a tramitación dela.

Nos procedementos iniciados por solicitude do interesado nos que a tramitación e a resolución lles corresponda a órganos integrados no órgano central do Ministerio de Defensa, Estado Maior da Defensa e Cuarteis Xerais dos Exércitos, o prazo para resolver e notificar contarase desde a data en que a solicitude teña entrada nos rexistros dos citados órganos.»

7. «Disposición adicional décimo sexta. *Administración dos Territorios Históricos do País Vasco.*

Na Comunidade Autónoma do País Vasco, para efectos do disposto no artigo segundo, entenderase por administracións públicas as Deputacións Forais e as administracións institucionais dependentes delas, así como as Xuntas Xerais dos Territorios Históricos en canto dicten actos e disposicións en materia de persoal e xestión patrimonial suxeitos ó dereito público.»

8. «Disposición adicional décimo sétima.

1. Para o exercicio da función consultiva en canto garantía do interese xeral e da legalidade obxectiva as comunidades autónomas, os entes forais organizaranse conforme o establecido nesta disposición.

2. A Administración consultiva poderá articularse mediante órganos específicos dotados de autonomía orgánica e funcional con respecto á Administración activa ou a través dos servicios xurídicos desta última.

En tal caso, os ditos servicios non poderán estar suxeitos a dependencia xerárquica, xa for orgánica ou funcional, nin recibir instrucións, directrices ou calquera clase de indicación dos órganos que elaborasen as disposicións ou producisen os actos obxecto de consulta, actuando para cumprir con tales garantías de forma colexiada.

3. A presente disposición ten carácter básico de acordo co artigo 149.1.18. da Constitución.»

9. «Disposición derradeira. *Desenvolvemento e entrada en vigor da lei.*

Autorízase o Consello de Ministros a dictar cantas disposicións de aplicación e desenvolvemento da presente lei sexan necesarias.

A presente lei entrará en vigor tres meses despois da súa publicación no "Boletín Oficial del Estado".»

Artigo terceiro. *Modificación de seccións da Lei 30/1992, do 26 de novembro, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común.*

Modifícanse as seguintes seccións da Lei 30/1992, do 26 de novembro, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común:

1. Modifícase a rúbrica da sección 2.^a do capítulo II do título VII, que pasa a denominarse «Recurso de alzada», comprendendo os artigos 114 e 115 da lei.

2. Introdúcese unha nova sección 3.^a no capítulo II do título VII, baixo a rúbrica «Recurso potestativo de reposición», comprendendo os artigos 116 e 117 da lei.

3. A sección 3.^a do capítulo II do título VII pasa a ser sección 4.^a, baixo a rúbrica de «Recurso extraordinario de revisión», comprendendo os artigos 118 e 119 da lei.

Disposición adicional primeira. *Simplificación de procedementos.*

1. O Goberno, no prazo dun ano a partir da entrada en vigor desta lei, establecerá as modificacións normativas precisas nas disposicións regulamentarias dictadas na adecuación e desenvolvemento da Lei 30/1992, do 26 de novembro, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común, para a simplificación dos procedementos administrativos vixentes no ámbito da Administración xeral do Estado e dos seus organismos públicos, atendendo especialmente á implantación de categorías xerais de procedementos, así como á eliminación de trámites innecesarios que dificulten as relacións dos cidadáns coa Administración pública. En ningún caso, as especialidades dos distintos procedementos poderán supor unha diminución ou limitación das garantías consagradas nesta lei.

2. Sen prexuízo do establecido no punto anterior, o Goberno adaptará, no prazo de dous anos, as normas reguladoras dos procedementos ó sentido do silencio administrativo establecido na presente lei.

3. Para o estudo e proposta das reformas a que se refiren os números anteriores, o Goberno creará unha comisión interministerial presidida polo ministro de Administracións Públicas.

4. Os órganos competentes das comunidades autónomas, dentro dos seus respectivos ámbitos, adaptarán aqueles procedementos nos que proceda modificalo sentido do silencio administrativo ó establecido pola presente lei.

Disposición adicional segunda.

No prazo de dezaioito meses, o Goberno remitirá ás Cortes Xerais o proxecto ou proxectos de lei que resulten necesarios para regula-los procedementos de impugnación, reclamación, conciliación, mediación e arbitraje substitutivos dos recursos de alzada e de reposición.

Disposición transitoria primeira. *Subsistencia de normas preexistentes.*

1. Entremetres se leven a efecto as previsións da disposición adicional primeira desta lei, continuarán en vigor, co seu propio rango, as normas regulamentarias existentes e, en especial, as aprobadas no marco do proceso de adecuación de procedementos á Lei 30/1992, do 26 de novembro, de réxime xurídico das

administracións públicas e do procedemento administrativo común, así como as dictadas en desenvolvemento dela, en canto non se opoñan á presente lei.

2. En todo caso, cando as citadas normas establecesen un prazo máximo de duración do procedemento superior ós seis meses, entenderase que o prazo máximo para resolver e notificar a resolución será precisamente de seis meses, coas excepcións previstas no punto segundo do artigo 42.

3. Así mesmo, e ata se levaren a efecto as previsións do punto 2 da disposición adicional primeira, conservará validez o sentido do silencio administrativo establecido nas citadas normas, se ben a súa forma de produción e os efectos serán os previstos na presente lei.

Disposición transitoria segunda. *Aplicación da lei ós procedementos en tramitación.*

Ós procedementos iniciados antes da entrada en vigor da presente lei non lles será de aplicación, e rexeranse pola normativa anterior.

Non obstante, si resultará de aplicación a tales procedementos o sistema de revisión de oficio e de recursos administrativos regulados na presente lei.

Disposición derogatoria única.

1. Quedan derogados a Lei do 5 de abril de 1904 e o Real decreto do 23 de setembro de 1904, relativos á responsabilidade civil dos funcionarios públicos.

2. Así mesmo, quedan derogadas tódalas normas de igual ou inferior rango no que contradigan ou se opoñan á presente lei.

Disposición derradeira única. *Desenvolvemento e entrada en vigor da lei.*

1. O Goberno e as comunidades autónomas, no ámbito das súas respectivas competencias, dictarán as disposicións de desenvolvemento e aplicación da presente lei que resulten necesarias.

2. A presente lei entrará en vigor ós tres meses da súa publicación no «Boletín Oficial del Estado».

Por tanto,

Mando a tódolos españois, particulares e autoridades, que cumpran e fagan cumprir esta lei.

Madrid, 13 de xaneiro de 1999.

JUAN CARLOS R.

O presidente do Goberno,
JOSÉ MARÍA AZNAR LÓPEZ

(Esta lei inclúese tendo en conta as correccións de erros publicadas no «Boletín Oficial del Estado» número 16, do 19 de xaneiro de 1999; e número 30, do 4 de febreiro de 1999.)

2332 REAL DECRETO-LEI 2/1999, do 29 de xaneiro, polo que se modifica a Lei 23/1992, do 30 de xullo, de seguridade privada. («BOE» 26, do 30-1-1999.)

A Lei 23/1992, do 30 de xullo, de seguridade privada, regula a prestación por persoas privadas, físicas ou xurídicas, de servizos de vixilancia e seguridade de persoas ou de bens, que terán a consideración de actividades complementarias e subordinadas respecto ás de seguridade pública.

Para a prestación destes servizos, deben cumprirse unha serie de requisitos, entre os que destacan a necesi-

dade de que a empresa e o persoal sexan de nacionalidade española e de que os seus administradores e directores teñan residencia en España, requisitos estes establecidos nos artigos 7, 8 e 10 da mencionada Lei 23/1992, ó considerar que, dada a natureza das funcións que se van desenvolver (exercicio de poder público), razóns de orde pública requirían o establecemento dunha serie de controis rigorosos.

O Tribunal de Xustiza das Comunidades Europeas, recentemente, en sentenza do 29 de outubro de 1998, analizou a compatibilidade da regulación establecida na dita lei co dereito comunitario e considerou que a excepción de orde pública non ampara neste suposto a exclusión das liberdades de circulación de traballadores, de establecemento e de prestación de servizos dentro da Comunidade, previstas nos artigos 48, 52 e 59 do seu Tratado constitutivo.

Como resultado do pronunciamento, dado que a execución deste tipo de sentencias non a leva a cabo o propio Tribunal, senón que implica unha actuación positiva por parte do Estado membro en cuestión, é este quen, en virtude do artigo 171 do Tratado da Comunidade Europea, está obrigado a adoptar as medidas necesarias para a execución da sentenza aludida nos seus propios termos.

En seguimento, pois, da doutrina do Tribunal de Xustiza das Comunidades Europeas acerca do modo en que debe darse correcto cumprimento ás súas sentencias, a posible incompatibilidade entre unha norma nacional e unha norma comunitaria, incluso de efecto directo, debe ser eliminada definitivamente mediante disposicións internas de carácter obrigatorio que teñan o mesmo valor xurídico cás que deban ser modificadas.

Por todo isto, os artigos da Lei 23/1992, afectados pola sentenza en cuestión, deben ser reformados por unha norma con forza de lei, cumpríndose neste caso a condición establecida no artigo 86 da Constitución, referente á existencia dunha situación de extrema e urxente necesidade, para que poida utilizarse para tal fin o instrumento do real decreto-lei.

Son varias as razóns que motivan esta necesidade. A primeira é a existencia dun presuposto habilitante, ó que se refire a xurisprudencia do Tribunal Constitucional, no que a necesidade orixe da norma teña que ser de tal natureza que non poida ser atendida pola vía do procedemento lexislativo de urxencia, debido á esixencia da súa inmediatez. Neste caso, atopámonos ante unha necesidade imprevista, provocada pola decisión do Tribunal de Xustiza das Comunidades Europeas, e que puxo de manifesto a inadecuación dunha lei española coas disposicións do Tratado da Comunidade Europea. Esta sentenza supón en si mesma o nacemento dunha obriga de cumprimento que non pode dilatarse no tempo e que debe concluírse no prazo máis breve posible.

Por iso, cómpre unha execución inmediata; por un lado, pola obriga antes aludida, e, por outro, para impedir que xurdan situacións de feito ambiguas, que lesionen a libre concorrència no sector; sector que, non debe esquecerse, está en plena expansión e no que cada vez é maior o número de empresas e persoal afectados.

Doutra parte, deben terse en conta as convocatorias de selección de persoal de seguridade privada xa en curso, nas cales cómpre dar cabida á participación dos nacionais de calquera estado membro da Unión Europea. A demora no cumprimento da sentenza do Tribunal de Xustiza faría quebra-la efectividade da medida, o que podería producir unha situación de inseguridade xurídica.

Para alcanzar esta finalidade, elimináronse do texto da lei as referencias á necesidade de posuí-la nacionalidade española respecto ás empresas e ó persoal de seguridade privada, e de residir en territorio español res-